

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΣΤ'

23 ΙΟΥΝΙΟΥ 1928

ΑΡΙΘ 25

Η ΜΟΥΣΙΚΗ ΕΝ ΤΟΙΣ ΙΕΡΟΙΣ ΝΑΟΙΣ

Ἐν τῷ 5ῳ φύλλῳ τοῦ ἐν Κερκύρα ἐκδιδομένου ὑπὸ τοῦ Σ. Μητροπολίτου Κερκύρας καὶ Παξῶν κ. Ἀθηναγόρα λαμπροῦ καὶ ὠφελίμου περιοδικοῦ «Ἅγιος Σπυρίδων», ἐδημοσιεύθη ἐπιστολὴ τοῦ ἐν Μάνχεστερ τῆς Ἀγγλίας ἱερατεύοντος σοφοῦ φίλου πρωτοπρεσβυτέρου κ. Κωνσταντίνου Καλλινίκου, ἐν ἣ παραδόξως ὑπεραμύνεται τῆς ὁργανικῆς Μουσικῆς ἐν τοῖς Ἱ. Ναοῖς τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας. Ἡ ἐπιστολὴ ἀναγινώσκεται εὐφροσύνως, ὥς καὶ πάντα τὰ ἔργα του, διὰ τὴν γλαφυρότητα, ἀλλὰ τὰ ἐπιχειρήματα, καθ' ἡμᾶς, εἶνε ἀσθενῆ καὶ ἡκιστα δύνανται νὰ πείσωσιν.

Ὁ ἄνθρωπος ἔρχεται εἰς σχέσιν μετὰ τοῦ Θεοῦ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ διὰ τῆς πίστεως καὶ τῆς προσευχῆς, ἥτις εἶνε ὁμιλία τις μετὰ τοῦ Ὑπεριτάτου Ὁντος καὶ ἔκχυσις τῆς καρδίας πρὸς Αὐτό. Ἀλλ' ὁ ἄνθρωπος δὲν εἶνε μόνον πνεῦμα, εἶνε καὶ σῶμα. Ὁ ἄνθρωπος εἶνε ἀσθενὴς καὶ φέρεται πρὸς τὴν γῆν ὑπὸ τῆς κατωτέρας φύσεως. Διὰ τοῦτο ἔχει ἀνάγκην στηριγμάτων· ἔχει ἀνάγκην διαφόρων μέσων διὰ ν' ἀνέρχεται, ὥς διὰ τῆς κλίμακος τοῦ Ἰακώβ, πνευματικῶς εἰς τοὺς οὐρανοὺς, ἔνθα εἶναι ἡ ἀληθὴς χαρὰ καὶ εἰρήνη καὶ ἡ εὐτυχία, καὶ ἔνθα θὰ ἐπικοινωνῇ μετὰ τοῦ Θεοῦ πρόσωπον πρὸς πρόσωπον. Ἡ Ἁγία Ἐκκλησία, ὡς ἄριστος παιδαγωγός, παρέλαβε καὶ τέχνας, αἱ ἐξηγγένισε καὶ ἐκάθηρε καὶ αἵτινες συντελοῦν εἰς τὴν ἀνύψωσιν τοῦ ἀνθρώπου καὶ ὠφέλειαν αὐτοῦ. Τοιαῦται τέχναι εἶνε ἄλλαι τε καὶ ἡ ζωγραφικὴ, μουσικὴ, ρητορικὴ κ.τ.λ., τέχναι αἵτινες, πνευματικώτεραι, συντελοῦν εἰς τὴν ἀνύψωσιν καὶ ἀνάτασιν τοῦ ἀνθρώπου εἰς τὸν πνευματικὸν κόσμον.

Ἐν τῷ ἀρχαίῳ ἑλληνικῷ κόσμῳ, τῷ λατρεύοντι καὶ ἐν τῇ θρησκείᾳ τὸ ἐξωτερικὸν καὶ ὕλικόν κάλλος, ἡ κατ' ἐξοχὴν τέχνη ἦτο ἡ γλυπτικὴ· ἀλλ' ἐν τῷ Χριστιανισμῷ ἰδανικότης τοῦ σώματος εἶνέ τι τερατῶδες, πάσης ἰδανικότητος ἀναφερομένης ἀποκλειστικῶς εἰς τὸ πνεῦμα. Διὰ τοῦτο ἔχει τὰς πνευματικώτερας τέχνας, αἵτινες τείνουν εἰς τὴν πνευματοποίησιν μᾶλλον τοῦ σωματικοῦ καὶ ὕλικου, κατ' ἀντί-

θεσιν πρὸς τὰς ἀρχαίας τέχνας, αἵτινες σπεύδουν εἰς τὴν σωματοποίησιν τοῦ πνευματικοῦ καὶ ἀύλου.

Τίς εἶνε ὁ σκοπὸς τῆς ζωγραφικῆς καὶ τῶν εἰκόνων; Ὁ σκοπὸς τῶν εἰκόνων, λέγει ὁ κατὰ τὸν Ε'. αἰῶνα ἀκμάσας Ἐπίσκοπος Νόλης Παυλῖνος, εἶνε ἡ διδασκαλία καὶ οἰκοδομὴ τοῦ Θεοῦ, διὰ τῶν αἰσθήσεων οἰονεὶ ἐντὸς κατόπτρου ἀποβλέποντος τὴν μιμητέαν ἀρετὴν καὶ τὴν φευκτέαν κακίαν. Οὕτω καὶ ἡ φωνητικὴ μουσικὴ ἀνυψώνει τὸ πνεῦμα καὶ θερμαίνει τὴν καρδίαν· εἶνε πνευματικὴ, ὥς εἰπεῖν, τέχνη, ἥτις ἐκφράζει τὰ αἰσθήματα τοῦ ἀνθρώπου, τὰ ὅποια καὶ τρέφει καὶ ἀναπτύσσει. Ἀλλ' ὑπάρχει καὶ μουσικὴ, ἥτις ἐξεγείρει τὰ χθαμαλότερα αἰσθήματα καὶ γερνότερα.

Ἡ Ἁγία Ἐκκλησία ἔχει τὴν φωνητικὴν μουσικὴν, ὡς πνευματικώτεραν· οὐδέποτε δὲ ἐπέτρεψε τὴν ὁργανικὴν ἐν τοῖς Ἱ. Ναοῖς. Περὶ τούτου μαρτυρεῖ μεγαλοφώνως ἡ Ἱστορία. Οἱ Ἀπόστολοι εἶχον «ὕμνους καὶ ᾠδὰς πνευματικὰς» καὶ ἐλάτρευον τὸν Κύριον οὐχὶ δι' ὁργάνων, ὡς οἱ Ἰουδαῖοι, ἀλλὰ διὰ τῆς ἀνθρωπίνης φωνῆς. Καὶ οἱ ἀρχαῖοι Πατέρες συνέταξαν ὕμνους, οἵτινες ἀνεπέμποντο εἰς τὸν Θεὸν ἐν πίστει καὶ εὐλαβείᾳ καὶ σεμνότητι. Ἡ ἀλήθεια αὕτη εἶνε ἀναμφισβήτητος. Ἀναφέρομεν δὲ ὅσα ἐν τῷ ὠραίῳ αὐτοῦ ἔργῳ ὁ αὐτὸς σοφὸς κληρικὸς λέγει. («Ὁ Χριστιανικὸς Ναὸς καὶ τὰ τελούμενα ἐν αὐτῷ» ἐν Ἀλεξανδρείᾳ 1921 σελ. 120). Ἀλλ' ἐνθρονίσασα, ἀπὸ τῆς θεμελιώσεώς της, ἡ Ἐκκλησία ἐν τῷ Ναῷ τὴν ἀπλὴν καὶ ἀψυμμυθίωτον ἁρμονίαν, δι' ἣς θυσία λογικὴ παρὰ τοῦ λογικοῦ ἀνθρώπου ἀναφέρεται τῷ Πλάστῃ, ἀπέρριψεν ἀνέκαθεν τὰς μετ' ὁρχήσεων, κροτάλων, κυμβάλων καὶ λοιπῶν μουσικῶν ὁργάνων ἀψύχους συμφωνίας αἵτινες, ὡς ἄγαν παχυλαί, ἤρμυζον μόνον εἰς τὸν νήπιον Ἰσραήλ, οὕτινος, μόλις ἀπὸ τῆς εἰδωλολατρείας ἀποσπασθέντος, ἡ διάνοια ἦτο ἀκατέργαστος, ὑπὸ σκιᾶς δὲ καὶ τύπους καὶ κρούματα καὶ ζωϊκὰς θυσίας τῷ ἐπειτράπη συγκαταβατικῶς ἵνα τὸν Θεὸν λατρεύῃ. «Τότε μὲν» δηλ. ἐν τοῖς Ἰουδαϊκοῖς χρόνοις, «ὄργανα ἦν, δι' ὧν τὰς ᾠδὰς ἀνέφερον» οἱ Ἰσραηλίται τῷ Θεῷ. «Νυνὶ δὲ

ἀντὶ ὀργάνων, κεχρησθαι τῷ στόματι» διότι ὁ Θεός, ὡς Πατὴρ πλέον, διαλέγεται ἀποκεκαλυμμένως πρὸς τὰ τέκνα του».

Παριστάμεθα πολλάκις εἰς τὴν ἀηδὴ, δῆθεν εὐρωπαϊκὴν, μουσικὴν εἰς τινὰς ναοὺς τῶν Ἀθηνῶν ἢ ἀλλαχοῦ, ἔνθα νέοι ἀπὸ τοῦ θεάτρου ἀνευλαβῶς κραυγάζουν ἀπὸ τοῦ γυναικωνίτου καὶ παρὰ τοὺς ἱεροὺς κανόνας. Ἡ Βυζαντινὴ φωνητικὴ μουσικὴ εἶνε σεμνὴ καὶ λαμπρὰ καὶ συνδέει ἡμᾶς μετὰ τῶν ἐνδόξων Βυζαντινῶν χρόνων καὶ τῆς ἐθνικῆς ἱστορίας. Ὁ χαρακτήρ δὲ ἐνὸς ἔθνους γνωρίζεται καὶ δι' ἄλλων καὶ διὰ τῆς ἐθνικῆς μουσικῆς, ἥτις πάντως πρέπει νὰ καλλιεργηθῇ καὶ καθαρθῇ. Τ' ἠδόμενα ὥραϊα δημοτικὰ ἔσματα μᾶς συνδέουν μετὰ τῆς ἀρχαιοτέρας γενεᾶς. Μόνον οἱ φραγκολεβαντῖνοι ἀηδιάζουν τὰ δημοτικὰ ἔσματα, τὰ ὅποια ὑπὸ τῶν σοφῶν ἐξετιμήθησαν.

Ἐπειτα οὐδεὶς Ἱεράρχης ἢ καὶ Πατριάρχης δύναται νὰ εἰσαγάγῃ, ἄνευ τῆς διαγνώμης καὶ ἀποφάσεως τῆς ὅλης Ἐκκλησίας, τὴν ὀργανικὴν μουσικὴν εἰς τοὺς Ἱ. Ναοὺς. Ἀλλοίμονον εἰς τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν, ἐὰν ἕκαστος Μητροπολίτης ἐπραττεν αὐθαγέτως τοῦτο ἢ ἐκείνο. Ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία δὲν θὰ ἦτο τότε ἡ μία καὶ ἀδιαίρετος καὶ ἐν αὐτῇ τῇ λατρείᾳ θὰ περιέπιπτεν εἰς τὴν ἀναρχίαν ἢ τὸν Προτεσταντισμόν.

Μετὰ τὴν ἐθνικὴν ἀποκατάστασιν εἰσέηλθαν πολλοὶ προπαγάνδαι ἐν τῇ Ἑλλάδι, ἥτις ἔχεται τῶν πατρικῶν καὶ σεβασμίων παραδόσεων. Κατὰ τὸ 1841 ἐν Πύργῳ τῆς Ἠλείας ἰσχυρὸς τις ἐπέβαλεν εἰς ἱερεῖα τινὰ νὰ μὴ ἀναγινώσκῃ τὸν Ἀπόστολον καὶ τὸ Εὐαγγέλιον ἐν ταῖς Ἱ. Ἀκολουθίαις, ὥς νενόμισται, μελωδικῶς, ἀλλὰ χῦμα· τοῦτο κατετάραξε τοὺς χριστιανούς. Πρὸς τὸν καινοτόμον τοῦτον ἔγραψεν ὁ πολὺς Σελλασίας Θεοδόρητος ποιμαντορικὴν ἐπιστολήν, τὴν ὁποῖαν συνέταξεν ὁ σοφὸς Κωνσταντῖνος Οἰκονόμος ἐξ Οἰκονόμων (Κωνστ. Οἰκονόμου. Τὰ σωζόμενα Ἐκ) καὶ Συγγράμ. τόμ. Β' σελ. 465) «...Πόθεν ἐπληροφορήθης τὰς ἀηδεῖς ταύτας καὶ ἀνωφελεῖς εἰσάξεις, καὶ πῶς τόσον εὐκόλως ὥς τοιαύτους τινὰς ἀποδεχθεῖσαν καταδικάζεις τὴν πνευματικῶς γεννήσασαν καὶ θρεψαμένην σε μητέρα; Πῶς δὲν ἐνθυμήθης ὅτι τόσες μυριάδες πολλὸν σοφώτεροί σου τοσοῦτους αἰῶνας ἤδη σέβονται καὶ προσκυνοῦσι φιλοστόργως τὴν ἀγίαν τοῦ Χριστοῦ νύμφην, ὥς ἀμώμητον πάσης ὀφελείας καὶ πνευματικῆς εὐφροσύνης πηγὴν;... ἢ μήπως μόνη ἡ Ἐκκλησία εἶνε σύστημα χωρὶς τάξιν; Ταῦτα σοὶ γράφω, ἀγαπητέ, ἐπευχόμενος ἀπὸ ψυχῆς νὰ διαφυλάττης πάντοτε ἀδιάλυτον ἐν τῇ καρδίᾳ σου τὸν σύνδεσμον τῆς εἰρήνης καὶ τῆς ἀγάπης

τῆς πρὸς τοὺς γνησίους ἀδελφούς σου καὶ τοὺς Ὁρθόδοξους υἱοὺς τῆς Ἀγίας Ἐκκλησίας καὶ τὴν ἐν Χριστῷ ταπεινῶσιν καὶ πειθαρχίαν εἰς τὰ διδάγματα καὶ τὰς παραδόσεις τῶν θείων ἡμῶν Πατέρων.... Φύλαττε, φίλε, τὰ πάτρια, φεῦγε πᾶσαν καινὴν διδασκαλίαν καὶ μένε ἐν οἷς ἔμαθες καὶ ἐπιστάθης»...

Ἡ Ἐκκλησία δὲν καινοτομεῖ. Ὁ Ι. Χρυσόστομος αὐστηρῶς καταδικάζει τὴν εἰσαγωγὴν νέων μελωδιῶν εἰς τὴν Ἐκκλησιαστικὴν ψαλμωδίαν καὶ τὰς θεατρικὰς κραυγὰς. «Ἄθλιε καὶ ταλαίπωρε, δέον σε δεδεδεικῶτα καὶ τρέμοντα τὴν ἀγγελικὴν δοξολογίαν ἐκπέμπειν, φόβῳ τε τὴν ἐξομολόγησιν τῷ κτίστῃ ποιεῖσθαι καὶ διὰ ταύτης τὴν ἐξομολόγησιν τῶν ἐπαισμένων ποιεῖσθαι... σὺ δὲ τὰ μίμων καὶ ὀρηχιστῶν ἐνταῦθα παρὰ γεις, ἀτάκτως μὲν τὰς χεῖρας ἐπανατείνων, καὶ τοῖς ποσὶν ἐφαλλόμενος καὶ ὅλως περικλώμενος τῷ σώματι» (Λογ. εἰς Ὡσηὲ 1). Αἱ δὲ ἱεραὶ εἰκόνες εἶνε Ἀποστολικὴ καὶ ἀρχαία διδασκαλία, ἥτις ἀνεπτύχθη καὶ καθωρίσθη ὑπὸ τῆς Ἀγίας Ἐκκλησίας. Ἡ ὀργανικὴ μουσικὴ εἶνε ἀντίθετος πρὸς τὰς ἱεράς παραδόσεις καὶ τὰ ἔθιμα τῆς μιᾶς Ἀγίας, Καθολικῆς καὶ Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας, ἐν ᾗ διαμένει τὸ Ἅγιον Πνεῦμα, ὁδηγῶν εἰς πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν.

† Ὁ Γόρτυνος καὶ Μεγαλοπόλεως
ΠΟΛΥΚΑΡΠΟΣ

Η ΕΝ ΓΕΡΜΑΝΙΑ ΘΕΟΛΟΓΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ γ'.

Ἐν τῇ Ρητορικῇ ἢ Ὁμιλητικῇ ἐγένοντο ὡσαύτως πολλαὶ ἐργασίαι κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη. Δι' αὐτῶν συνήθως ἐπιδιώκεται ὁ συγχρονισμὸς τοῦ κηρύγματος πρὸς τὰς μεταπολεμικὰς ὑψηλοεπιδεικτικὰς ἀντιλήψεις καὶ ἀνάγκας τοῦ χριστιανικοῦ πληρώματος. Τοιαύτας τάσεις ἀπαντῶμεν καὶ εἰς τὰ νεώτερα ἐγχειρίδια Πρακτικῆς Θεολογίας.¹ Ἐκ τῶν εἰδικῶν περὶ κηρύγματος πραγματειῶν, περιοριζομαι εἰς τὰς ἐξῆς νεωτάτας:

K. Schmalz (Dozent für Rhetorik). Praktische Sprech und Vortragskunst. E. Pfennigsdorf «Wie lehren wir Evangelium» ἐκδόσεις p' 1925 (ἀνακυσιν τοῦτου ποιούμενα καινιτέρω).

M. Reu. Homiletics (A manuel of the theory and practice of praeching). Ἐκδ. α' 1924. Ἐκδ. β' 1925. Το συγγράμμα διαιρεῖται εἰς τρία μέρη. Ἐν τῷ πρώτῳ ἐξετάζει ὁ συγγραφεὺς τὸν σκοπὸν τοῦ κηρύγματος, ἐν τῷ δευτέρῳ τὴν ὕλην καὶ τὸ περιεχόμενον καὶ ἐν τῷ τρίτῳ τὴν κατασκευὴν τοῦ ῥητορικοῦ λόγου. Τὸ κήρυγμα πρέπει νὰ περιοριζῇται εἰς τὸν εὐαγγελισμὸν τοῦ θείου λόγου ἄνευ ξένων στοιχείων· ἐν τούτοις δέον νὰ περιστρεφῇται κυρίως εἰς θέματα τῆς συγχρόνου κοινωνικῆς ζωῆς, τοιαῦτα πε-

1. Ὡς ἀριστον θεωρεῖται, ὑπὸ προτεσταντικὴν ἐποψίαν, τὸ τοῦ M. Schian (Grundriss der Praktischen Theologie, Giessen 1922). Πρὸς ἐν σελ. 242 τὴν παράγραφον «Die Hörer als moderne Menschen» κλπ.

ρίπου, οἷα ἀπασχόλησαν τὸ τελευταῖον θρησκευτικὸν συνέδριον τῆς Στοκχόλμης. Τονίζεται ὅτι ὁ θεῖος λόγος πρέπει νὰ ἔχῃ ὡς πηγὴν οὐχὶ τὴν τοιαύτην ἢ τοιαύτην πίστιν τῶν ἐκκλησιαζομένων, οὐδὲ τὰς προσωπικὰς ἀντιλήψεις τοῦ ῥήτορος, οὐδὲ τὴν θεολογικὴν ἐπιστήμην, ἀλλὰ τὴν ἁγίαν Γραφήν.

P. W. Keppler. Predigt und heilige Schrift. 1926.

δ'.

Ἐνταῦθα δίδομεν περιληπτικῶς καὶ τὸ περιεχόμενον διὰ λέξεων τινων ἐπὶ διαφόρων θεολογικῶν θεμάτων :

G. Adolf Deismann. «Die Ausgrabungen in Ephesus 1926». Ἐν ἀρχῇ ὁ ὁμιλητὴς ἀναφέρει τὸ εὐχάριστον ἐπιστημονικὸν γεγονός ὅτι αἱ λόγῳ τοῦ παγκοσμίου πολέμου διακοπεῖσαι ἀνασκαφαὶ τῆς Ἐφέσου, ἐπανελήφθησαν κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος (φθινόπωρον 1926). Αἱ ἀνασκαφαὶ αὗται παρουσίασαν καὶ ἕτερον εὐχάριστον σημεῖον: Μετέσχον εἰς ταύτας συνεργαζόμενοι ἐπιστημονικῶς σοφοὶ διαφορῶν ἐθνικοτήτων, παρουσιάσαντες τοιοῦτοτρόπως μίαν πρωτοφανῆ διεθνῇ συνεργασίαν. Ἡ εὐχαρίστησεν ἀκολούθως τὰς τουρκικὰς ἀρχὰς Σμύρνης διὰ τὰς παρασχεθείσας εὐκολίας καὶ εἰσῆλθεν εὐθὺς εἰς τὸ θέμα. Εἰς τὰς ἀνασκαφὰς τὴν πρωτεύουσαν θέσιν κατεῖχον οἱ ἀντιπρόσωποι τοῦ αὐστριακοῦ Ἰνστιτούτου τῆς Βιέννης, ὅπερ καὶ πρὸ τοῦ εὐρωπαϊκοῦ πολέμου συνέβαλεν οὐκ ὀλίγον διὰ τῶν ἐργασιῶν του. Ἐκ Βιέννης ἀπεστάλησαν ὁ ἀριστος γνώστης τῆς γροσσογραφίας καὶ ἱστορίας τῆς Ἐφέσου καθηγητὴς I. Keil, ἔχων ὡς συνεργὸν τὸν καθηγητὴν M. Theuer, καὶ ὁ νεαρὸς τῆς Βιέννης ἀρχαιολόγος F. Miltner. Εἰς τὰς ἀνασκαφὰς ἔλαβε μέρος αὐτοπροσώπως καὶ αὐτὸς ὁ Deismann. Διὰ τῶν ἀνασκαφῶν τούτων διευκρινίσθη τὸ ζήτημα τῆς θέσεως τῆς ἀρχαίας Ἐφέσου, ὡς καὶ τῆς θέσεως τοῦ ἀρχαίου ναοῦ τῆς Ἀρτέμιδος. Ἐπὶ τοῦ Παναγίου Νταγ καὶ δὴ ἐπὶ τῶν βορείων κλιτύων τοῦ δεσπόζοντος τῆς πεδιάδος τοῦ Καῦστρου ὄρους τούτου, ἀνεκαλύφθη τέμενος ἀφιερωμένον εἰς τὸν Δία, τὴν Κυβέλην καὶ τινὰς ἄλλας θεότητας, ὡς καὶ πολλαὶ ἐπιγραφαὶ τῶν προχριστιανικῶν ἐκατονταετηρίδων καὶ δέκα περίπου ἀνάγλυφα (Votivreliefs), ἀνήκοντα εἰς τὴν Κυβέλην, Δία καὶ Ἄτιν, ἢ τὴν Κυβέλην καὶ Ἄτιν. Ἀπαντὰ τὰ ἀνάγλυφα ταῦτα παρουσιάζουσι τὸ σύνθετον ζεῦγος λεόντων τῆς Κυβέλης. Ἰδιαζόντως πλούσια ὑπῆρξαν τὰ εὐρήματα τ' ἀναφερόμενα εἰς τοὺς μεταγενεστέρους ἑλληνιστικοὺς καὶ πρώτους χρόνους τῶν Ρωμαίων αὐτοκρατόρων. Αἱ ἀνασκαφαὶ πλησίον τῆς πύλης τῆς Μαγνησίας ἔφερον εἰς φῶς θαυμάσιόν τι νυμφαῖον καὶ ἐπιγραφὰς καὶ εὐρήματα τάφων ἐξαιρετικῶς πλούσια, ὡς καὶ τέσσαρα ὑπόβαθρα μετ' ἀγορανομικῶν καὶ ἄλλων ἐπιγραφῶν. Πέραν τῶν ἀνατολικῶν κλιτύων τοῦ Παναγίου Νταγ ἀνεκαλύφθη ἀρχαιότατον χριστιανικὸν κοιμητήριον, ὡς καὶ χριστιανικαὶ κατακόμβαι τύπου μεσογειακοῦ, ἐντὸς τῶν ὁποίων εὐρέθησαν ἑκατοντάδες ἀρχαιοτάτων χριστιανικῶν λυχνίων διαφόρων τύπων (περίπου 170), καλλιτεχνικὰ εὐρήματα μετὰ θελκτικῶν παραστάσεων, μονογραμματίων

τοῦ Χριστοῦ, διαφόρων σχημάτων τοῦ σταυροῦ κλπ., ἄγγεῖα καὶ ἐπιγραφαί. Εἰς τὸ μέρος τοῦτο ἀνεκαλύφθη καὶ χριστιανικὸς ναὸς μεγίστης σημασίας διὰ τὴν ἱστορίαν τῶν ἀρχιτεκτονικῶν ρυθμῶν τῶν ἀρχαίων ναῶν. Ὁ ναὸς οὗτος, μήκους περίπου 43 μέτρων, παρουσιάζει χαρακτηριστικὰ βασιλικῆς μετ' ἀνατολικῆς ἀψίδος. Ὡσαύτως εὐρέθησαν μεμονωμένα εὐρήματα ἀνήκοντα εἰς τὸν παγκοσμίου φήμης Ἰουστινιανεῖον ναὸν τοῦ ἁγίου Ἰωάννου. Ἐνταῦθα ὁ ὁμιλητὴς ἀναφέρει τὰς ἐργασίας τοῦ καθηγητοῦ κ. Σωτηρίου πρὸς ἐκσκαφὴν τοῦ ναοῦ τούτου (1921—1922). Ἐπαινεῖ αὐτὸν διὰ τὴν μεθοδικότητα τῶν ἐργασιῶν του, προσθέτων ὅτι ἡ καταστροφή τοῦ 1922 ἀφῆκε τὸ ἔργον ἡμιτελές. Ἐξαίρει ἀκολούθως τὴν σπουδαιότητα τῶν ἀνακαλυφθέντων θησαυρῶν, οἵτινες χύνουσι πλῆρες φῶς εἰς τινὰ σκοτεινὰ σημεῖα τῆς ἀρχαιολογίας ἀρχαίων ἑλληνικῶν καὶ χριστιανικῶν χρόνων καὶ προσθέτει τελευτῶν ὅτι αἱ ἀνασκαφαὶ θὰ συνεχισθῶσι καὶ κατὰ τὸ προσεχές φθινόπωρον.

Κατὰ τὰ μέσα Φεβρουαρίου ἐγένετο ἡ διάλεξις τοῦ καθηγητοῦ τοῦ ἐν Lund σουηδικοῦ πανεπιστημίου Dr Martin Nilsson, μετ' ὅμως «Τὸ θεῖον βρέφος ἐν τῇ ἀρχαίᾳ ἑλληνικῇ θρησκείᾳ», ὅπερ θεωρεῖ ὡς μίαν ἐπιβίωσιν τῆς μυωικῆς θρησκείας ἐν τῇ ἑλληνικῇ. Ἐντελῶς νέαι ἐργασίαι ἐπεβεβαίωσαν ὅτι 2000 ἔτη π.Χ. ὑπῆρχεν ἐν Μεσογείῳ ἀνθηρὸς πολιτισμός, μὴ ἑλληνικός, ἐξαφανισθεὶς ὑπὸ τῶν ἐπιδρομῶν τῶν Ἑλλήνων. Ἐκ τοῦ πρωτοτόνου πληθυσμοῦ παρέλαβον οἱ Ἕλληνες οὐκ ὀλίγα θρησκευτικὰ στοιχεῖα. Ὁ μῦθος τῆς παιδικῆς ἡλικίας τοῦ Διὸς εἶναι ἀναμφιβόλως κρητικός. Τὸ μοῖβρον ἐπαναλαμβάνεται ὑπὸ πολλὰς καὶ ποικίλας μορφάς, ἥτο ὁμοῦ λαϊκὸν ἐν Κρήτῃ. Τὸ κοινὸν εἰς ὅλας τὰς παραλλαγὰς τοῦ μύθου εἶναι ἡ ὑπὸ τῆς μητρὸς ἐγκατάλειψις τοῦ παιδίου. Ὁ καθηγητὴς ἐξετάζει εἰτα τὸν μῦθον περὶ Διονύσου, ὅστις ὁμοίως περιγράφεται ὡς ἐγκαταλειφθεὶς. Ἡ λατρεία τοῦ Διονύσου ἦτο ἀρχικῶς φυγική, παφλαγονική καὶ λυδική. Οἱ μῦθοι οὗτοι δεικνύουσι μίαν ἐπιβίωσιν τῆς ἀρχαίας κρητικῆς λατρείας.

Εἰς τὴν περὶ θεοσοφίας διάλεξίν του ὁ καθηγητὴς Berdjaieff παραβάλλει τὴν ἐποχὴν μας πρὸς τὴν ἑλληνιστικὴν. Παρατηρεῖται τάσις τις πρὸς σύνθεσιν γνώσεως καὶ πίστεως, θρησκείας καὶ ἐπιστήμης. Τὴν σύνθεσιν ταύτην ἀναλαμβάνει νὰ ἐπιχειρήσῃ ὁ θεοσοφισμὸς (De Maistre, Baader, Blawatzkaja). Ἐξετάζει εἰτα τὴν διδασκαλίαν τοῦ θεοσοφισμοῦ καὶ εὐρίσκει ὅτι εἰς πλεῖστα σημεῖα ἀντιτίθεται πρὸς τὸ χριστιανικὸν δόγμα· ἀλλ' ἡ κυριώτερα διαφορὰ ἔγκειται ἐν τῇ ἀντιλήψει τῆς σχέσεως τοῦ κόσμου πρὸς τὸν ἄνθρωπον. Εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο χριστιανισμός καὶ θεοσοφισμός ἴστανται κατ' ἀλλήλων. Ὁ χριστιανισμὸς θεωρεῖ τὸν ἄνθρωπον ὡς τέκνον τοῦ Θεοῦ, ἐνῶ κατὰ τὸν θεοσοφισμὸν ὁ ἄνθρωπος ἀποτελεῖ μίαν βαθμίδα ἀπλῶς τῆς κοσμικῆς ἐξελέξεως. Ἡ ἀντίληψις αὕτη πλησιάζει πολὺ πρὸς τὴν διδασκαλίαν τῆς Ἰνδικῆς θρησκείας, καθ' ἣν ἡ ἀνθρωπίνη ὑπαρξις ἐπαναλαμβάνεται διαρκῶς τελευτουμένη· ἡ ἐλευθερία εἶναι ἀποτέλεσμα τῶν διαδο-

χικῶν τούτων ἐξελίξων. Ὅθεν εὐρύνεται, κατὰ τὰς θεωρίας ταύτας, τὸ χάσμα μεταξὺ Θεοῦ καὶ ἀνθρώπου. Ἡ κοσμικὴ ἔννοια τῆς ἱστορίας διὰ τὸν θεοσοφισμόν εἶναι ἀκατανόητος. Ὁ κόσμος εἶναι σκοτεινὴ τις κλῖμαξ ἐκ τῶν κάτω πρὸς τὰ ἄνω. Ἐν τέλει ὁ θεοσοφισμὸς, κοινῶς ἢ φανερά, ἀρνεῖται τὸν Χριστόν. Ἡ Blawatzkaja καὶ ἕτεροι ἐκδηλοῦνται συγχρῶς ὡς ἀντιπαλοὶ τοῦ χριστιανισμοῦ. Ἡ ἔννοια τοῦ Θεοῦ μετὰ τοῦ ἀνθρώπου πολεμεῖται, ὁ Θεάνθρωπος ἀπορρίπτεται. Τοιοῦτοτρόπως καταντῶ ἓν κράμα γνωστικισμοῦ καὶ νεστοριανισμοῦ. Τὰ ἀσφαλεῖ πορίσματα τῆς φιλοσοφίας καὶ τὰ δόγματα τῆς πίστεως ἀπορρίπτονται, τοιοῦτοτρόπως δὲ δημιουργεῖται χάος. Ἐντεῦθεν ὁ θεοσοφισμὸς καταντῶ μία ἄρνησις τοῦ Θεοῦ καὶ μία παραγνώρισις τῆς ἀνθρωπίνης υπέρθεως· ἀγνοεῖ τὴν ἐξύψωσιν καὶ τὸν ἁγιασμόν τοῦ ἀνθρώπου διὰ τῆς θρησκείας. Ἡ σωτηρία τοῦ ληστοῦ διὰ τῆς ὁμολογίας τῶν ἁμαρτιῶν του εἶναι διὰ τὸν θεοσοφισμόν ἀδύνατος. Τὸ σύστημα τοῦτο εἶναι καὶ ὡς βάσις διὰ τὴν ζωὴν ἀπαράδεκτον, διότι πᾶται αἱ θρησκευτικαὶ αὐτοῦ ἀπόψεις καὶ αἱ φιλοσοφικαὶ του θεωρίαι ἀντιτίθενται εἰς τὸν ὀρθὸν λόγον καὶ τὴν ἀποκάλυψιν.

Ἐν Μονάχῳ

ΔΗΜ. ΜΩΡΑΪΤΗΣ

Η ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΑΙ Ο ΘΕΟΪΣΜΟΣ

Ἡ Ἐκκλησιαστικὴ Ἱστορία ἀψευδέστατος πρόκειται μάρτυς τῶν ἐν τῷ παρελθόντι θεοδότων δικαιωμάτων, δι' ὧν ὑπέρτατος πνευματικὸς κριτὴς τὰ ὑπὸ τῶν θεῶν νόμων διακελευόμενα ἐπιτάσσει καὶ ἐκτελεῖ· οὐδ' ὑστέρησέ ποτε καὶ πρὸ τῶν αὐτοκρατορικῶν θρόνων τὰ ἐαυτῆς ἐπιτελοῦσα, τῆς Πολιτείας οὐ μόνον μὴ ἀπεχούσης, ἀλλὰ καὶ συντρεχούσης τὸ καθ' ἑαυτὴν εἰς τὴν τοῦ δικαίου ἀπονομήν καὶ δὴ καὶ ἐν ἐποχῇ, καθ' ἣν διὰ τὴν περιπαλήτων προνομίων θ' ἀνεγνώριζε τις αὐτῇ περιορισμόν τινα, ἐνῷ διὰ τούτων ἀνεξάρτητος ἐν τῷ «Βασιλικῷ Γένει» καὶ τὴν ἀνωτάτην πνευματικὴν ἐξουσίαν καὶ ἐξουσίαν καὶ διέπουσα τὰ τοῦ πολυπληθοῦς ποιμνίου ὡς κηδεμών, συνεκράτει τὴν θρησκευτικὴν ἐνότητα ἀπαρασάλευτον ἐν ἐνιαίᾳ καὶ συνεταγμένῃ παρατάξει.

Ἡδὴ ὁμοῦ τῆς ἀννήμονος καὶ ἀγνωμονούσης Πολιτείας ἀσυνέτως καὶ ἀνευλαβῶς ὑποδουλώσας τὴν Ἐκκλησίαν, τὴν μὲν φύσει καὶ θέσει αὐτοβουλίαν καὶ αὐτενέργειαν τέλειον κατήργησε, τὰ δὲ τῆς αὐτοξωίας πατροπαράδοτα εἰς κανόνας καὶ θέματα ἐπὶ τοσοῦτον περιόρισε, ὥστε ν' ἀσφυκτιᾷ εἰς περιβάλλον τοιοῦτον, ἐνθα ἡ ἀποσύνθεσις ἐν μαρμασμῷ δὴ ἐπὶ ἤρχετο ἀδρανεία, ἐάν μὴ ὁ ἐνθεὸς ἐν τῇ αὐταπαρνησίᾳ ζήλος καὶ ἡ ἐν τῇ πίστει ἀφοσιώσις τῶν ταγῶν δὲν ἀνεδεικνύετο ἐν τῇ ἡρωϊκῇ ἐγκαρτερήσει· καὶ διὰ τοῦτο οὐ μόνον ὡς ψυχρὸς αἵμα καὶ πνευματοτρόφος μήτηρ καὶ ἀρχή, ἀλλὰ καὶ ὡς ἡθικοπλαστογὸς δύναμις ἀναδεικνυμένη ὡς ἐξουσία ἐπελήφθη τῆς τῶν νεοπλανῶν ἀθείας, εὐστόχως μὲν καὶ ἐσκεμμένως τὰ τῆς ἀκαταλόγιστου πλάνης ἐλέγχουσα, σωφρόνως τὰ τῶν νοσογόνων θεωριῶν ἐξονυχίζουσα καὶ μελετώσα, καὶ ἐπὶ τὴν δικαίαν καὶ αὐστηρὰν κρίσιν ἐν εὐψύχῳ θράσει βαίνουσα. Τὰ γαγγραινώδη νεοπλάσματα τῶν ποικιλοπύμων νεοτεριστικῶν συστημάτων ἐπαναφέρουσι τὴν διὰ τῆς ἐντελεῖς ἀδρανείας ἀπονέμεσιν τῆς ἐθνικότητος καὶ τοῦ ἀτόμου, τὴν ἐξάτμισιν τῶν χαρακτήρων, τὸν μαρμασμόν τοῦ πνεύματος, τὴν κατακρήμνισιν τῶν ὁραίων ἰδανικῶν εἰς τὸ κενόν, ἐμπνεύσεις, στοχασμοὺς καὶ δόγματα τῆς ἐκμηδενίσεως, ἣν υἱοθέτησεν ὁ Βουδδισμὸς διακηρύξας τὴν τρομώδη Νιρβάναν. Τὰ ἡθικὰ στοιχεῖα ἐν μεγαλοψύχῳ ἐλευθερίᾳ ἐπιζητοῦσι μοιρολατρικῶς τὴν ἀνάπαυσιν, ἐξ ἧς ὁ πνευματικὸς θάνατος καὶ οὕτως ὁ ἐν ματαιογόνῳ δρό-

σει ἀναθρώσκων πόθος τῆς ἀνυπαρξίας παρήγαγε τὴν ἰδέαν τῆς ζωῆς ὡς φόρτον· καὶ διὰ τοῦτο, ἐνῷ ὁ Βουδδισμὸς ἦτο ἄθεος, οἱ ἀποτετυφλωμένοι ἐν τῇ ναρκῳδί του πίστει μαθηταὶ ἀνεγνώρισαν τοῦτον ὡς γήινον ὑπέρθεον καὶ ἐντεῦθεν ἡ ἐν τῇ ἀχανεῖ ἐπικρατήσει θρησκεία τῆς ἀρνήσεως παρήχθη ἐκ τῆς ἀθείας.

Ἡ δύναμις τοῦ πιστεύειν δὲν προέρχεται ἀπὸ γνῶσιν καὶ πεποιθήσιν, ἀπὸ ἐπίγνωσιν καὶ ἀντίληψιν· καὶ οὕτω ἐξαφανισθέντος τοῦ πνευματικοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς ἐν τῇ ἁρμονίᾳ τῆς ζωῆς, παρεμορφώθη ἡ ὑπαρξις, τὸ βάθος τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς ἔμεινε κενόν, ἡ ὑποκρισία ἡρνήθη τὸν Θεόν καὶ ἡγνόησε τὰ κατ' αὐτόν, ἡ ἰσοπέδωσις παρέσυρε τὰς ἡθικάς συγκεντρώσεις, τὰ παρθένα ἐδάφη ἐπληρώθησαν ζιζανίων, καὶ ἐπελθούσης τῆς παρακμῆς, ἐνεφανίσθη ὁ κόσμος. ὁ ἀνοσταλγῆτος μὲν πρὸς τὸ παρελθὸν ἔχων, ὁ ἰδίαν δ' ἀρετηρίαν πηγνύων ἀκηδεμονεῦτον ἀγῶν· ἐν τῷ σταδίῳ τῆς κυνονικῆς ζωῆς.

Καὶ ἡ τρομώδης αὐτῇ ἀποστασία ἐν τῇ ὀκαλιναγωγίᾳ ἐλευθερίᾳ σκέψεως, κατεξοφωμένης καὶ οὐδαμῶθεν καθοδηγούμενης, ἥτις ἐφαντάσθη ἓνα θεῖον δεσποτισμὸν καταντίνοντα διὰ τοῦ θρησκευτικοῦ κόσμου τὴν βούλησιν, οὕτε μεταφράσθαι ἐπέδιδκεν, οὕτε ἀνόρθωσιν, οὕτε ἀναβλάστησιν· ἀλλὰ συσπειρωθεῖσα εἰς χορείας δαιμονολήκτων βραχυάνων, καὶ ἀναμολέουσα ἥδη εἰς οὐρούς καὶ ὀάκη καὶ βορβόρους, ἀκαθάστους ὄγκους παρωχημένων ἐρεισμάτων, ἐφ' ὧν ἐστηρίχθησαν οἱ πρόμαχοι τῶν βαττολογιῶν, τῶν μαριῶν, τῶν ἀνοητευμάτων, ἀταλαιπώρως ἐν τῇ ἀνισορροπίᾳ διαπρέψαντες, προσπαθεῖ νὰ ἐκρῖνῶσιν τὴν ἰδέαν τοῦ Θεοῦ, νῦν μὲν οὐπαίνουσα ἐν βδελυγμίᾳ τὰ ἐμβλήματα καὶ τὰ ἀναμνηστήρια τῶν θαυματογόνων τούτων ἐμφανίσεων, νῦν δὲ ἀκολασταίνουσα περιφρονεῖ τὰς ἐπισήμους καθιερωθείσας εἰς αἰώνιον ἀπαρβίατον κώδικα ἀρχάς· καὶ οὕτως ἀποσπασμένη τοῦ Εὐαγγελίου καὶ τῆς θείας χάριτος προσκολλᾶται εἰς τὴν φύσιν τῶν ἐκτροπμάτων καὶ τῶν παραλογισμῶν παραπαίουσα καὶ βεβακκυμένη εἰς παρατάλην.

Ὁ ἰνδικὸς μηδενισμὸς ἐν τῇ Γερμανίᾳ καὶ ἐν Γαλλίᾳ διὰ τοῦ συγκεντρωτικοῦ ἱερατείου προσπαθεῖ νὰ ἐπιβληθῇ ἀνέκαθεν, διότι καὶ ἡ βολταιρικὴ πίστις θὰ συνετρίβετο, ἀφοῦ ὁ ἀνθρώπινος νοῦς, διηνεκῶς πολιορκούμενος καὶ ἀπειλούμενος, θὰ ἐξήτει καταφύγιον ἐν τῷ ἀσύλῳ τῆς ἀνήσεως καὶ αἱ σχολαὶ τοῦ Σχοπεγχάουερ καὶ τοῦ Χάρτμαν θὰ ἐπεκαλοῦντο τὸ κενὸν ἀνευ ἐλπίδος, καὶ ἡ ἀπόρριψις τῆς πίστεως θὰ συνεπύγαγε τὴν ἐγκαθίδρυσιν ἐνὸς ἀδίκου βουδδισμοῦ· ἀλλ' ἡ ὁρθοδοξία οὕτε πακικὸς βραχυανισμὸς εἶναι, οὕτε κατέστη ποτὲ μνημειογραφία κληροκόν μονοπάλιον ὥστε νὰ τεθῇ ἀντιμέτωπος πρὸς τὴν ἐλευθερίαν σκέψιν, ὅταν αὕτη δὲν ὑπερβαίῃ τὰ ὅρια τῆς θεοῦ καθιερωθείσης καὶ διὰ τῆς φύσεως ὡς θείας ἐντολοδόχου συντελουμένης μηχανικῆς λειτουργίας.

Μία ὅπως ἀπελπίς ὁρμὴ ἐν τῇ ἀποκαλύψει τοῦ μὴ εἶναι καὶ τῇ ἐξαφανίσει τῆς βουλήσεως, ἥτις ἐνέπνευσε τοὺς θεολόγους τοῦ μεσαιῶνος χειραγωγεῖ τρόπον τινὰ καὶ τοὺς νεωτέρους θιασώτας τῆς ἀρνήσεως εἰς τὸ ν' ἀπομακρυνθῶσι τῶν ὑψηλῶν μυσταγωγημάτων καὶ νὰ θύωσιν εἰς τὴν Νιρβάναν μετὰ τοσαύτας μεταφυσικὰς περιπλανήσεις καὶ ἀποπλανήσεις ἀνεργαῖστοι ἐν τῇ κενοδοξίᾳ καὶ παρεκκλίναντες τῆς ὑπὸ τοῦ Αὐγουστίνου καὶ Κλήμεντος χαρμημένης ὁδοῦ νὰ προδῶσιν τὰ προγονικά καὶ τὰ πατέρα καὶ ὅπως ἐν Γαλλίᾳ ἡ φιλοσοφία τῆς ἐκλεκτικῆς διανοήσεως ἐσβέσθη ἐν τῷ ἰησοῦτισμῷ καὶ ἐν Γερμανίᾳ ἀπεινῇ ἐν τῇ χιλιαστικῇ θεολογίᾳ, οὕτω καὶ ὁ Θεῖσμος ἐν τῇ ἀρνήσει· ἐνῷ δὲ τὸ πᾶν κατέρρευσεν ὥσπερ ἐν τῇ ἀποστάσει χορείας, αὕτη χωρὶς νὰ ἀπομονωθῇ πληττομένη ἐν τῷ ἀτομισμῷ πρὸ τῶν σκιῶν, καὶ ἐν τῇ σκαιότητι μιᾶς βανεύσου πλέον μισαλλοδοξίας, λησιμονοῦσα τὴν ἀστείρευτον τῆς παγκοσμίου ζωῆς πηγὴν, ἐμφανίζεται λαῦρος πρὸς γενναύτεραν ἀποπλάνησιν. ἵνα παρασύρῃ ἀγρεύουσα τὰς εὐδαίτους υπέρθεους, καὶ διὰ τὴν παντλήμονα νεότητα, καὶ αἰσχροῖνται ἐν τῷ κενῷ τὴν ψυχικὴν ἀπωλέσαντες γαλήνην, καὶ ἐν τῷ θλίβῳ τῆς διανοίας πένθει καὶ ἐν τῇ παχυτάτῃ ομίλῳ τοῦ ἰδεατοῦ καὶ τοῦ νοητοῦ, τοῦ αἰσθητοῦ καὶ τοῦ ἀντιληπτοῦ, ἐν πληρῇ συσκατίσει, τὴν ἐλευθερίαν τοῦ πνεύματος ἐπαγγέλλονται.

Ἡ ὥραία ζωὴ ὑπεκφεύγει, μεταξύ ἡδονῆς καὶ ὀδύνης ἡ ἀρμονικὴ πραγματικότης ἐξαφανίζεται, τὸ πᾶν στεριούται, καὶ ἀντιπροσωπεύουσι πλέον τὸ κατὰ συνθήκην ὑπάρχον ἐν τῷ ὕλισμῳ καὶ κατ' ἀκολουθίαν τὸ πλήρες ζωῆς ἀπειρον δὲν κέκτηται δημιουργὸν καὶ παραγωγόριζεται ἡ διὰ τούτου δύναμις, ἡ μὴ φθειρομένη ἐν τῇ διαρκείᾳ, ἡ ἀντέχουσα καὶ μὴ ἐνδίδουσα, ἡ μὴ ἐλαττωμένη ἐν τῇ μεταδόσει καὶ ἡ μὴ ἀπολλυμένη ἐν τῇ μεταμορφώσει ὡς κίνησις, ὡς θερμότης, ὡς φῶς, ὡς αἰωνιότης.

Δὲν εἶναι τὸ ἀνακαινιστικὸν πνεῦμα, ὅπερ αἰωνίως ἐπεκαλεῖτο ὁ Βάκκων, ἡ ἀρνησις, καθ' ἣν ἐποχὴν διὰ μίαν παγκόσμιον εὐτασίαν ἡ φιλοσοφία, ἐπεκτείνουσα τὴν ἐρευναν ὑπὸ τὴν καθοδηγίαν τῆς ἀρχαίας διανοήσεως, καθιστᾷ προσιτὸν τὸ σύμπαν εἰς τὴν σκέψιν, ἥτις θεμελιούται ἐπὶ τῆς ἰδέας τοῦ Θεοῦ, καὶ οὕτω νομίζει τις ὅτι τὰ πάντα ἀποκρίνονται ἐκ τοῦ ἀπειρου, ὡς ὕμνος ἀθανάτων μακαρισμῶν, εἰς τὴν γῆνιν ἐρώτησιν περὶ τῆς αἰδίου ὑπάρξεώς Του. Ἡ ἐλευθερία καὶ ἡ ἀλήθεια ὠδήγησε τὴν ἀρχαίαν Ἑλλάδα πρὸς τὸ θεῖον, ὅπερ ἀνεγνωρίσθη ὡς ὁ μᾶκρο μακάριτος πατήρ· καὶ ὁ χριστιανισμὸς στερεώσας τὴν πίστιν ταύτην καὶ καθαγιάσας διὰ τοῦ αἵματος τοῦ Γολγοθᾶ ὡς φῶς αἰώνιον, δοξολογεῖ τὸν Θεόν, πατέρα, παντοκράτορα ἐν τῇ ἀναλλοίωτῳ θρησκείᾳ του, ἐν ἣ ἔζησεν ἀφ' ἧς στιγμῆς ἐνεφανίσθη ὁ Ἕλλην.

Τοιαύτην δὲ ὀγκώδη ὑποθήκην αἰωνοβίου θρησκευτικῆς δογματικῆς ἡ ἡμετέρα Ἐκκλησία ἀντιπροσωπεύουσα, θειῶν τε καὶ ἀνθρωπίνων δικαίων, ἐργῶν τε καὶ διανοιῶν, ὑπερχεοῦτο ὡς ἀπαραβίαστος δύναμις τε καὶ ἐνεργεῖα ἀρχῆς, ἀρμοδία, νὰ ἐπιληφθῇ τῆς ἀποστασίας, ἐπομένῃ μὲν ταῖς παραδόσεσι καὶ τοῖς κανόσιν, τὸ καθήκον δ' ἐαυτῆς ἐπιτελοῦσα πρὸς τὴν ἀποσυνάγωγον χορείαν, ὑποδειγματικῶς τὴν πίστιν θωρακίζουσα καὶ περιφρουροῦσα.

Καὶ ἐν ἀδιασειστώ πεποιθήσει ἡ χριστεπώνυμος ποίμνη, ἡ ἑλληνοπρεπὴς ἐν τῇ πατρὶδι θρησκείᾳ ἐκτραφεῖσα, ἀναμένει ἡ τὸν φρονηματισμὸν ἐν μετανοίᾳ καὶ ἀποτινάξει τῆς οἰκτρᾶς πλάνης, ἡ τὸν ἀνοικτίρμονα καὶ παραδειγματικὸν σιγματισμὸν τῆς πανολέθρου λύμης, τῆς τὰ πάντα μολυνούσης.

Ἡ εὐθαρσὴς ἐν ἀκαταγωνίστῳ σθένει καὶ ἀπροσμάχητος ἐν εὐθυδικίᾳ κρίσις, δέον νὰ θεωρηθῇ συνέχεια τῆς ἐν μεγαλοουργίᾳ καὶ μεγαλειώδει πέτρᾳ ἀμυντικῶν ἀγώνων θριαμβευσάσης σεπτῆς μητρος Ἐκκλησίας.

ΧΡ. Α. ΗΛΙΟΠΟΥΛΟΣ

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΛΗ

Κλήρος καὶ μόρφωσις.

Οἱ «Ἐκκλησιαστικοὶ Καιροὶ» τοῦ Λονδίνου μετὰ μελαγχολίας παρατηροῦσιν ὅτι ἐν Ἀγγλίᾳ ὁ ἀριθμὸς τῶν ἱερέων εἶνε δυσανάλογος πρὸς τὰς ἀνάγκας τῆς Ἐκκλησίας, ὡς διεπίστωσεν ὁ ἐπίσκοπος τοῦ Λονδίνου, ὅστις ἀπέδωκε τὴν ἐλάττωσιν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν διὰ τὸ ἱερατικὸν ἀξίωμα ὑποψηφίων εἰς ἐσφαλμένην περὶ αὐτοῦ ἰδέαν. Μεταξὺ ἄλλων εἶπεν ὁ ἐπίσκοπος ὅτι ἀκόμη καὶ σήμερον συνήνησε νέους, οὕτινες νομίζουσιν ὅτι τὸ καθήκον τοῦ ἱερέως περιορίζεται ἀπλῶς εἰς τὸ νὰ ἀναγνώσκῃ οὗτος τὴν ἀγ. Γραφὴν πρὸς τὰς γράϊας! Καὶ τὸ ἐν λόγῳ ἔγκριτον ἐκκλησιαστικὸν φύλλον σημειοῖ, ὅτι τὸ τραγικὸν ἔγκειται κυρίως ἐν τούτῳ, ὅτι, ἐνῶ ὑπάρχουσι, πράγματι, ὑποψήφιοι διὰ τὸν κλήρον, δὲν ὑπάρχουσιν ἐξ ἄλλου κυρίως τὰ ὑλικά μέσα πρὸς προπαρασκευὴν των εἰς τὸ ὑψηλὸν ἀξίωμα διὰ τῆς προσηκούσης μορφώσεως, ἥτις τυγχάνει ἀπαραίτητος διὰ τοὺς κληρικούς. (Εἰς τὴν ση-

ΚΥΡΙΑΚΟΔΡΟΜΙΟΝ

Ἡμερομηνία	Κυριακαὶ Εὐαγγελίων	Κυριακαὶ Ἀποστόλων	Εὐθὺς	Ἦχοι
ΣΟΦΙΑ	1: Κυρ. Δ' Ματθ.	Ἀγ. Αναργύρων	Δ' γ'	
	8: Κυρ. Ε' Ματθ.	Κυρ. Ε'	Ε' δ'	
	15: Κυρ. Ἀγ Πατέρ.	Ἀγ. Πατ.	(πλ.α')	
	22: Κυρ. Ζ' Ματθ.	Ζ'	Ζ' πλ.β'	
	29: Κυρ. Η' Ματθ.	Η'	Η' βαρὺ	

μερινὴν ἐποχὴν—τονίζουσιν οἱ «Ἐκκλ. Καιροὶ»—κλήρος ἀπολίτιστος καὶ ἡμιμαθὴς εἶνε κυριολεκτικῶς καταστροφή». Ἡμεῖς, χωρὶς νὰ εἴμεθα ἄγγλοι, κέντρων μορφώσεως τοῦ κλήρου, χάρις τῷ Θεῷ, δὲν στερούμεθα, εἶνε δὲ ταῦτα καὶ ἄρτια καὶ πυκνόφοιτα. Καὶ ὅμως οἱ τρόφιμοί των, ἐνῶ εἶνε κατὰ πολὺ ἀνώτεροι τῶν νέων τοῦ ἐπισκόπου Λονδίνου, δὲν ἀσπάζονται τὸ ἱερατικὸν στάδιον.

Πολὺ ἐπόμενον.

Ἀνεγράφη ὅτι Ἕλλην τοῦ ἐξωτερικοῦ, μετὰ ἔτη πολλὰ ἐπισκεφθεὶς τὴν πρωτεύουσάν τῆς πατρίδος του, ἐξεπλήγη ἀκούων ἐν ταῖς κοσμικαῖς αἰθούσαις τῶν κατὰ τεκμήριόν τι «τα πρῶτα παρ' ἡμῖν φερουσῶν» κατὰ τὰς δεξιώσεις κυριῶν καὶ δεσποινίδων κοινῶς παραδεδεγμένην καὶ «τοῦ συρμού» γλώσσαν κοινωνικῆς ἀναστροφῆς μηδαμῶς διαφέρουσαν τῆς ἐν τοῖς κρεωπωλείοις τῆς ἀγορᾶς καὶ τῆς τῶν πειραιέων λεμβούχων κατὰ τὰς τῶν ἀτμοπλοίων προσεγγίσεις ἐν τῷ λιμένι τῆς γείτονος. Ἄλλὰ διατὶ τάχα ἡ παρ' ἡμῖν εἰς «μόδαν» μεταπολεμικῶς ἀναχθεῖσα χυδαιοκρατία, περὶ ἧς ἄλλοτε εἰδικῶς ἐν τῇ «Ἐκκλησίᾳ» ἐπραγματεύθημεν, ἤθελεν ἀφήσει ἀνεπηρέαστον καὶ τὴν γλώσσαν, ἀφοῦ αὕτη τοσαύτην ἔχει γειννίασιν πρὸς τὰ τόσον χυδαιοποιηθέντα διὰ τῆς ἐρυθροβαφῆς χεῖλην καὶ τόσον χυδαῖα ἐρμηνεύει αἰσθήματα;

Ὁρφανοτροφεῖον Χατζηκώστα.

Ἐκ τῆς κατ' αὐτὰς δημοσιευθείσης Ἐκθέσεως τῆς Διαχειρίσεως τοῦ ἐν λόγῳ Ὁρφανοτροφείου ἀρυόμεθα τὰς ἀκολουθούσας ἐνδιαφερούσας πληροφορίες: Τὸ Ὁρφανοτροφεῖον διανύει νῦν τὸ 73ον ἔτος ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς λειτουργίας του. Ὁ ἀριθμὸς τῶν τροφίμων του κατὰ τὴν 1 Ἰαν. 1927 ἀνῆρχετο εἰς 197, κατὰ δὲ τὴν 31 Δεκ. 1927 εἰς 205, ἐξ ὧν 102 προσφυγόπαιδες. Τὰ ἔσοδα τοῦ Ὁρφανοτροφείου (μετὰ τῶν ἐργοστασίων) ἀνῆλθον εἰς δρχ. 3.932.249.95, τὰ δ' ἔξοδα εἰς 4.051.325. Εἰδικῶς δὲ τὰ μὲν ἔσοδα τοῦ Ὁρφανοτροφείου, ἀνευ τῶν ἐργοστασίων, ἀνῆλθον εἰς δρχ. 2.694.380, τὰ δ' ἔξοδα εἰς 2.604.630, 70, προκύπτοντος οὕτω περισσεύματος ἐκ δραχμῶν 89.699.30. Κατὰ τὸ ὑπὸ ἀπολογισμὸν ἔτος τὸ ἡμερησίον ἔξοδον τροφῆς ἐκάστου τῶν ἐν αὐτῷ διαιω-

μένων 224 προσώπων ἀνῆλθεν εἰς δρχ. 11.30. Κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο προσετέθη καὶ μηχανικὸν τμήμα, ἡ λειτουργία τοῦ ὁποίου ἀνετέθη εἰς τὴν ἐπίβλεψιν εἰδικοῦ γερμανοῦ ἐμπειροτέχνου. Ὁ τελευταῖος εἰσαχθεὶς εἰς τὸ ἴδρυμα τρόφιμος ἐνεγράφη ὑπὸ αὔξοντα ἀριθμὸν μητρώου 2.206. Ἐκ τῶν 20 δ' ἀποφοιτησάντων κατὰ τὸ 1927 τροφίμων ἦσαν: 12 ξυλουργοί, 3 ὑποδηματοποιοί, 2 ράπται, καὶ 3 δὲν ἐφοίτων ἔτι εἰς ἐργοστάσιον.

Υπερ τῶν τυφλῶν.

Ἡ κυκλοφορήσασα ἐσχάτως Λογοδοσία τοῦ «Οἴκου Τυφλῶν» παρέχει εἰκόνα τῆς ἀθορύβου ἐργασίας, ἥτις ὑπὸ τὴν ἄμεσον καὶ ἄγρυπνον ἐποπτείαν τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν γίνεται εἰς μίαν γωνίαν τῶν Ἀθηνῶν, διὰ τὴν ἐκπαίδευσιν καὶ προστασίαν ὑπάρξεων στερηθεισῶν τοῦ πολυτιμοτέρου τῆς φύσεως δώρου καὶ καταδεδικασμένων νὰ ζῶσιν εἰς τὸ σκότος ἐφ' ὅρου ζωῆς. Ἀλλὰ καὶ ὑπόδειγμα εὐθαρσούς καὶ εὐλκρινούς ἀντιμετωπίσεως τῶν πραγμάτων ἀποτελεῖ ἡ φωνὴ τῆς διευθυνούσης τὸ ἴδρυμα Συμβούλου· ὁ «Οἶκος Τυφλῶν» θὰ κινδυνεύσῃ νὰ γίνῃ «Ἰδρυμα Ρουτίνας», ἂν δὲν ληφθῶσιν ὠρισμένα μέτρα, διὰ τὰ ὁποῖα ἀπαιτεῖται συνδυασμὸς περισσοτέρων πρωτοβουλιῶν καὶ ἐν ὥραιοις ἔργοις κινδυνεύει νὰ καταστραφῇ, ὅπως τόσα ἄλλα, ἐὰν εἰς αὐτὸ καὶ μόνον τὸ ἴδρυμα ἀφεθῇ ἡ φροντίς τῆς προστασίας πάντων ἐν γένει ἀνεξαιρέτως τῶν τυφλῶν. Πολλάκις παρουσιάζονται καὶ δωδεκαετὴ ἀκόμη παῖδια, τὰ ὁποῖα λόγῳ κακῶς ἐννοουμένης φιλοστοργίας τῶν γονέων τῶν δὲν εἶναι ἱκανὰ οὔτε νὰ ἐνδυνάμωσιν. Ἐκ τούτων τὰ πλεῖστα εἶναι πλέον ἀνεπίδεκτα οἰασθῆναι ἀναπτύξεως δυναμένης νὰ προσπορίσῃ τὰ μέσα τῆς ζωῆς· διὰ τοὺς ἀποκλήρους τούτους τῆς ζωῆς συνιστᾶται Ἀσυλὸν ἰδιαιτέρον ἱκανὸν νὰ ἐπαρκέσῃ εἰς τὰς βιωτικὰς τῶν ἀνάγκας. Ἐπὶ πλέον «κτηνώδη» ἐνστικτὰ πολλάκις κληρονομημένα ἀπὸ τὴν ἰδίαν ἀσθένειαν, ἥτις προῦκάλει τὴν τύφλωσιν, ἐπιβάλλουν τὴν ἄμεσον ἀπομάκρυνσιν τῶν νευρασθενῶν καὶ μεγάλων ἀπὸ τῆς Σχολῆς, ὅπου χαριτωμένοι ἀθῶαι παιδικαὶ ὑπάρξεις, στερούμεναι μόνον τῆς ὁράσεως, ἔχουν κατὰ τὰ λοιπὰ ὅλα τὰ ἐφόδια νὰ ἐκπαιδευθοῦν καὶ νὰ γίνουσι χρηστοὶ ἄνθρωποι». Ἐνδιαίτημα τῶν τυφλῶν πληροῦν πράγματι πάσας τὰς ἀνάγκας τῶν τροφίμων αὐτοῦ θ' ἀπῆλθε, ἐκτὸς τοῦ ὑπάρχοντος Ἐκπαιδευτηρίου καὶ Ἐπαγγελματικῶν Σχολῶν ἐφήβων καὶ κορασίων, ἰδιαιτέρα οἰκοτροφεία ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν, ἄστυα τῶν ὑπολειπομένων διανοητικῶς καὶ ἠθικῶς, ἰδίαν θεραπευτήριον καὶ ναόν. Ἀπολύτως ἱκανοποιημένοι ἐκ τοῦ ὅτι ἐγένετο μέχρι τοῦδε ὅφ' αἷς τοῦτο ἐγένετο συνθήκας, ἐλπίζομεν ὅτι τὸ μέλλον

θὰ ἴδῃ συντελούμενον τὸ δέον γενέσθαι, ἀφ' οὗ κατ' ἐπανάληψιν ἀποδεικνύεται ὅτι δὲν ἔλειψαν αἱ πηγαὶ τῆς ζωῆς φιλανθρωπίας.

ΧΡΟΝΙΚΑ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΕΛΛΑΔΟΣ

Τὴν παρελθούσαν Τρίτην συνῆλθεν εἰς τελευταίαν σύσκεψιν ἡ Ἱεραρχία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, καταλήξασα εἰς ὁριστικὰς ἀποφάσεις ἐπὶ τῶν προβληθέντων αὐτῇ ζητημάτων. Καὶ προκειμένου μὲν περὶ τῆς διοικητικῆς ἀφομοιώσεως μετὰ τῆς Αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος τῶν ἐχουσῶν τὴν ἀναφορὰν αὐτῶν εἰς τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην Μητροπόλεις Ἡπείρου, Μακεδονίας, Θράκης καὶ Νήσων, διετύπωσε σαφέστερον τὴν μέλλουσαν αὐτῶν σχέσιν πρὸς τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην ἀποδεχθεῖσα τὴν διοικητικὴν ἀφομοίωσιν, περὶ δὲ τοῦ οἰκονομικοῦ ζητήματος ἀπαφάνισε τὰ ἑξῆς: Προκειμένης ἐκποιήσεως μοναστηριακῶν ἀστικῶν καὶ ἀγροτικῶν κτημάτων, πρὸς μείζον ὄφελος τῶν Ἱερῶν Μονῶν καὶ τῆς Ἐκκλησίας ἐξουσιοδοτεῖται ἡ Δ. Ἱερὰ Σύνοδος νὰ ἔλθῃ εἰς σύμβασιν μετὰ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης, ἀναλαμβάνουσης τὴν καταγραφὴν, καταμέτρησιν καὶ ἐκποίησιν τῶν ὡς ἄνω Μοναστηριακῶν κτημάτων, πλὴν τῶν εἰς τὰς Ἱερὰς Μονὰς ἀφεθησομένων ἐκ τῶν κτημάτων αὐτῶν ἐκ συνεννόησεως μετὰ τοῦ κατωτέρω Συμβουλίου. Ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα θὰ ἐκποιῇ τὰ κτήματα διὰ πλειοδοτικῆς δημοπρασίας γιγνομένης μετὰ τὰς νομίμους διατυπώσεις ἐνῶπιον Ἐπιτροπῆς ἀποτελουμένης ἐκ τοῦ οἰκείου Ἀρχιερέως ἢ τοῦ ἀντιπροσώπου αὐτοῦ, τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ ὑποκαταστήματος τῆς περιφερείας καὶ ἀντιπροσώπου τῶν Ἡγουμενοσυμβουλίων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως, ἀποφαινομένων γνώμην ἐπὶ τοῦ ἀποτελέσματος τῆς δημοπρασίας, τῶν πρακτικῶν ὑποβαλλομένων εἰς ὑποεπιτροπὴν ὀριζομένην ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου ἐκ τῶν μελῶν αὐτοῦ καὶ ἀποτελουμένην ἐκ δύο Ἀρχιερέων καὶ ἐνὸς λαϊκοῦ μέλους. Διὰ τὴν διαχείρισιν παντὸς τῆς Ἐκκλησίας κεφαλαίου συνιστᾶται ἐν Ἀθήναις ἑπταμελὲς Συμβούλιον ἐκ τεσσάρων Συνοδικῶν Ἀρχιερέων, ὀριζομένων ὑπὸ τῆς Συνόδου, δύο οἰκονομολόγων μὴ τραπεζιτῶν καὶ ἐνὸς ἀντιπροσώπου τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης, ἀποφασίζον ἐκάστοτε περὶ τοῦ τρόπου τῆς ἐπωφελεστεράς διὰ τὴν Ἐκκλησίαν διαθέσεως τῆς περιουσίας καὶ ἐπὶ παντὸς θέματος ἀφορῶντος τὴν περιουσίαν, τῆς Τραπέζης ὑποχρεωμένης νὰ ἐκτελῇ τὰς ἀποφάσεις τοῦ Συμβουλίου. Τὸ Συμβούλιον τοῦτο εὐρίσκειται ἐν ἀπαρίτῃ παρόντων πάντε τῶν μελῶν αὐτοῦ, ἐν οἷς ἀπαραιτήτως τρεῖς Ἀρχιερεῖς, αἱ δὲ ἀποφάσεις λαμβάνονται κατὰ πλειοψηφίαν. Παρὰ τῷ Συμβουλίῳ τοῦτο προσλαμβάνονται εἰς Γραμματεῖς καὶ εἰς λογιστῆς. Ἡ Τράπεζα καταβάλλει τοὺς μισθοὺς πάντων τῶν ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας μισθοδοτηθησομένων, ἐπὶ τῇ βάσει καταστάσεως ἀποστελλομένης αὐτῇ κατὰ Ἰανουάριον ὑπὸ τοῦ ὡς ἄνω κατωτέρω Συμβουλίου, σημειουμένων μόνον κατὰ μῆνα τῶν τυχόν ἐν τῷ μεταξὺ ἐπερχομένων μεταβολῶν.

Καταργείται τὸ Γενικὸν Ἑκκλησιαστικὸν Ταμεῖον, οὗτινος τὰ καθήκοντα μεταβιβάζονται πρὸς τὸ ἀνωτέρω ἐπταμελὲς Συμβούλιον, δυνάμενον νὰ ἀναθέτῃ τινὰ τῶν καθηκόντων καὶ δικαιωμάτων τούτων εἰς τὰς οἰκείας ἐπαρχιακὰς ἐπιτροπὰς. Παρακαλεῖται τὸ Ὑπουργεῖον, ὅπως λάβῃ μέριμναν περὶ τῶν ὑπηρετούντων ἐν τῷ Γενικῷ Ἑκκλησιαστικῷ Ταμεῖῳ ὑπαλλήλων, διορίζον αὐτοὺς εἰς ἄλλας θέσεις.

— Τὰς ἀποφάσεις αὐτὰς διεβίβασεν αὐθημερὸν εἰς τὸ Ὑπουργεῖον ὁ Μακ. Πρόεδρος.

— Ἡ Δ. Ἱερὰ Σύνοδος συνήλθε δις κατὰ τὴν λήξασαν ἑβδομάδα εἰς τακτικὰς συνεδριάσεις.

— Διὰ διατάγματος δημοσιευθέντος ἐν τῇ ὑπ' ἀριθμ. 54 ἐν. ἔ. φύλλῳ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως ὁρίσθη ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν Ἐπίτιμος Πρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Διεθνoῦς Συνεδρίου τῶν Βυζαντινῶν σπουδῶν ἐν τῇ τρίτῃ ἐν Ἀθήναις συνόδῳ αὐτοῦ. Ὑπὸ τὴν ιδιότητα αὐτὴν ὁ Μακαριώτατος προήδρευσε τῆς Ἐπιτροπῆς ἐν τῷ Ὑπουργείῳ τῆς Παιδείας τὴν Δευτέραν καὶ τὴν Παρασκευὴν τῆς ληξάσης ἑβδομάδος.

— Τὸ παρελθὸν Σάββτον ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος παρέστη κατὰ τὴν Σχολικὴν ἑορτὴν τοῦ Ἀσύλου τοῦ Ἁγίου Ἀνδρέου, ἀπένειμε δὲ εἰς τὴν ἀριστεύσασαν μαθήτριαν χρηματικὸν βραβεῖον καὶ 10 ἐλεγκτὰ βιβλία εἰς ἑτέρας διακριθείσας μαθητρίδας. Τὴν Κυριακὴν παρέστη κατὰ τὴν ἑορτὴν τοῦ Ἀρσακείου, ἀπένειμε δὲ πρῶτον καὶ δεύτερον χρηματικὸν βραβεῖον εἰς τὰς ἐπιτυχούσας ἐν τῷ θρησκευτικῷ μαθήματι δύο μαθητρίδας, ὡσαύτως πρῶτον καὶ δεύτερον χρηματικὸν βραβεῖον εἰς τὰς ἐπιτυχούσας ἐν τῷ μαθήματι τῆς οἰκοκυριακῆς (μανταρίσματος) δύο μαθητρίδας. Τὴν Τετάρτην παρέστη κατὰ τὴν Σχολικὴν ἑορτὴν τοῦ Ἀσύλου Ἀγ. Σπυρίδωνος ἐν Πειραιεῖ, εὐχαριστήσας ἐν τέλει τὴν κοινωνίαν Πειραιῶς διὰ τὴν πρὸς τὸ ἴδρυμα τοῦτο τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς μεγάλην συμπάθειαν.

— Ἐπιτροπὴ ἔκ τῶν Σεβ. Θεσσαλονίκης, Ἀδριανουπόλεως, Ναυπακτίας καὶ Κερκύρας ἐπεσευφθη τὸν Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν καὶ ἄλλα πρόσωπα ἐκ μέρους τῆς Ἱ. Συνόδου καὶ τοῦ Γεν. Ἐκκλησ. Ταμεῖου περὶ τοῦ οἰκονομικοῦ ζητήματος.

— Τῇ παρελθούσῃ Κυριακῇ ἐν τῇ Ριζαρείῳ Ἑκκλησιαστικῇ Σχολῇ ἐτελέσθησαν ἐπιδείξεις τῶν παιδαγωγικῶν ἐπιδόσεων τῶν μαθητῶν εἰς τὴν μουσικὴν, τὴν ἱερογραφίαν, ζωγραφικὴν, τὰ γεωπονικὰ καὶ τὴν γυμναστικὴν ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν, τοῦ ὑπουργοῦ τῆς Παιδείας καὶ τῶν Θρησκευμάτων, τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, τῶν μελῶν τοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας, τοῦ Διοικητικοῦ τῆς Σχολῆς Συμβουλίου, πολλῶν καθηγητῶν τοῦ Πανεπιστημίου καὶ πλήθους ἐκλεκτοῦ κόσμου ἐξ ἐκπαιδευτικῶν λειτουργῶν καὶ ἄλλων φιλομούσων. Μετὰ τὴν συγκέντρωσιν τῶν προσκεκλημένων ἐν τῇ αἰθούσῃ τῶν τελετῶν ὁ Διευθυντὴς ἀπηυθύνθη πρὸς αὐτοὺς διὰ συντόμου προσλαλιᾶς ἐξήγησε δι' ὀλίγων τὸν σκοπὸν τῶν ἐπιδείξεων τῶν μαθητῶν, μεθ' ὃ οὗτοι ὑπὸ τὴν ὀδηγίαν τοῦ καθηγητοῦ τῆς μουσικῆς καὶ τῆς ᾠδικῆς ἔψαλον διάφορα ὕμνατα θρησκευτικοῦ, ἐθνικοῦ καὶ παιδαγω-

γικοῦ καθ' ὅλου περιεχομένου. Μετὰ τοῦτο οἱ πάντες κατελθόντες εἰς μίαν τῶν παραδόσεων ἐπεσκόπησαν μετὰ προσοχῆς τὴν ἐν αὐτῇ πλουσιωτάτην ἔκθεσιν τῶν ζωγραφικῶν τῶν μαθητῶν δοκιμίων ἐκτελεσθέντων διὰ διδασκαλίας καὶ ὑπὸ τὴν χειραγωγίαν τοῦ οἰκείου καθηγητοῦ κ. Ἰατροῦ, εἶτα δὲ μεταβάντες εἰς τὸν εὐρύτατον κήπον τῆς Σχολῆς περιῆλθον τὰς ἐν αὐτῷ παντοίας πρασίας καὶ τὰ ἄλλα γεωπονικὰ ἀσχολήματα τῶν μαθητῶν, μεθ' ὃ λαβόντες θέσιν ἐν τῷ ἄνωθεν τοῦ εὐρυτάτου Γυμναστηρίου χώρῳ παρακολούθησαν ἐπὶ ὥραν τὰς ποικίλας γυμναστικὰς τῶν μαθητῶν ἀσκήσεις καὶ τὰς ἄλλας παιδιὰς διδαχθείσας καὶ διευθυνομένας ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ τῆς Γυμναστικῆς κ. Λύρδη. Πάντες οἱ προσκεκλημένοι ἀπεθαύμασαν τὴν σπουδαίαν τῶν ἱεροσπουδαστῶν εἰς πάντα τὰ τεχνικὰ μαθήματα ἐπίδοσιν, πολλοὶ δ' ἐχαράκτηρισαν αὐτὴν ἀσυγκρίτως ὑπερέτεραν τὴν ἐν πολλοῖς Διδασκαλείοις τοῦ Κράτους τελουμένην. Οἱ ἐπίσημοι ξένοι ἀπερχόμενοι μετὰ τὸ πέρας τῆς παρασχεθείσης αὐτοῖς ἐξαιρέτου ψυχαγωγίας συνεχάρησαν δικαίως τὴν Διεύθυνσιν τῆς Σχολῆς καὶ τοὺς οἰκείους καθηγητὰς διὰ τὰ λαμπρὰ ἀποτελέσματα τῆς ἐν αὐτῇ ἀρίστου παιδαγωγικοῦ τῶν μαθητῶν καταρτισμοῦ.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ

Ἡ Ἱ. Σύνοδος, ἀρξαμένη τῶν συνεδριῶν τῆς θερινῆς περιόδου, θὰ συζητήσῃ περὶ τοῦ Καταστατικοῦ Νόμου τοῦ Ἑλληνορθόδοξου Πατριαρχείου Ἀλεξανδρείας, περὶ Κανονισμοῦ Πατριαρχικῆς Συγκλήτου καὶ περὶ Κανονισμοῦ ἐκλογῆς Πάπα Ἀλεξανδρείας, ἐπὶ τῇ βάσει ὑπομνήματος τοῦ Πατριάρχου ἐξηγητικοῦ τῶν θεμελιωδῶν ἀρχῶν τῶν ἐν λογφ κανονισμῶν.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΡΟΥΜΑΝΙΑΣ

Κατὰ πληροφορίαν ἐκ Βουκουρεστίου, ὁ μητροπολίτης Ἐξαρχος τῆς Τρανσυλβανίας ἐν συνεδρίῳ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Αὐτοκεφάλου Ρουμανικῆς Ἐκκλησίας διεμαρτυρήθη κατὰ τῆς ἀποφάσεως τῆς Συνόδου, δι' ἧς ἐκηρύχθη ὡς ἄκυρος καὶ μὴ γερόμενος ὁ ὅρκος τῶν ἐθνικοαγροτικῶν κατὰ τὴν συγκέντρωσιν τῆς Ἀλμπα Γιούλια καὶ δι' ἧς ἐπιβάλλονται ποιναὶ εἰς τοὺς ἱερεῖς, ἐνώπιον τῶν ὁποίων ἐδόθη ὁ ὅρκος οὗτος περὶ ἀνενδότου ἀγῶνος ἐναντίον τῆς Κυβερνήσεως. Ὁ μητρο. Τρανσυλβανίας ὑπῆρξε δορυμύτης εἰς τὰς ἐκφράσεις του πρὸς τὴν Ἱερὰν Σύνοδον, τὴν ὁποίαν ἐμέμφθη, διότι οὐδόλως ἐξήτασεν ἡ ἰδίᾳ τὸ ζήτημα, ἀλλ' ἔσπευσε νὰ ὑπακούσῃ εἰς σχετικὴν αἵτησιν τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Θρησκευμάτων, ὁ ὁποῖος ἐζήτησε τὴν ἀκύρωσιν τοῦ ὅρκου. Ὁ μητροπολίτης Τρανσυλβανίας ἐτόνισεν ἐμφαντικῶς, ὅτι ἡ ἀπόφασις τῆς Συνόδου, ληφθεῖσα καθ' ὃν τρόπον ἐλήφθη, ἀποτελεῖ πρᾶξιν πολιτικὴν ἀναξίαν αὐτῆς. Μετὰ τοῦτο δὲ ἐγκατέλειψε τὴν αἵτησιν τῶν συνεδριάσεων τῆς Συνόδου, διαμαρτυρόμενος μεγαλοφώνως διὰ τὴν ἀκύρωσιν τοῦ ὅρκου καὶ μὴ θέλων νὰ δώσῃ προσοχὴν εἰς τὴν ἐπακολουθήσασαν συζήτησιν.

Κατὰ τὰς ρουμανικὰς ἐφημερίδας ὁ μητροπολίτης Τρανσυλβανίας ἐδήλωσεν, ὅτι οὐδόλως εἶνε διατεθειμένος νὰ ἐκτελέσῃ ἐν τῇ δικαιοδοσίᾳ του, ὡς πνευματικοῦ ὀρθοδόξου ποιμένος τῆς Τρανσυλβανίας,

τάς αποφάσεις τῆς Συνόδου κατὰ τῶν ἐνοχοποιηθέντων ἱερέων, τὰς ὁποίας χαρακτηρίζει ὡς προϊὼν ἀτόπου ὑπουργικῆς ἐπεμβάσεως εἰς τὰ τῆς Ἐκκλησίας.

Ἡ στάσις αὕτη τοῦ Τρανσυλβανοῦ πρωθυεράρχου ἐνεποίησε γενικῶς μεγίστην ἐντύπωσιν.

ΑΓΓΛΙΚΑΝΙΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

Κατὰ τὰς ἐκ Λονδίνου πληροφορίας ἡ Βουλὴ τῶν Κοινοτήτων ἀπέρριψεν ἐν τέλει ὀριστικῶς τὸ νομοσχέδιον περὶ τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ νέου προσευχταρίου εἰς τὴν Ἀγγλικανικὴν Ἐκκλησίαν, ἐπικρατήσεως τῆς γνώμης πολλῶν κληρικῶν, ὅτι αἱ ἐπὶ θρησκευτικῶν ζητημάτων μεταρρυθμίσεις εἶνε ἐπικίνδυναι, ἀσχετῶς πρὸς τὰς ἐπὶ τινῶν ζητημάτων ἀντιλήψεις τῆς νεωτέρας κοινωνίας. Θεωρεῖται πιθανόν, ὅτι συνεπείᾳ τῆς ἀπορριψεως τοῦ νέου προσευχταρίου θὰ παραιτηθῇ ὁ πολὺς ἀρχιεπίσκοπος τῆς Καντεβρουρίας, ὁ ὁποῖος εἶνε ἐκ τῶν καταρτισάντων τὸ ἀπορριφθέν προσευχητάριον καὶ πρωθυεράρχηστῆς Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας.

— Ἡ βουλὴ τῶν Κοινοτήτων τὴν παρελθοῦσαν Παρασκευὴν ἐνήφισεν εἰς τρίτην ἀνάγνωσιν τὸ νομοσχέδιον διὰ τοῦ ὁποίου ὁρίζεται ὅτι τὸ Πάσχα θὰ ἑορταζῆται εἰς τὸ ἐξῆς τὴν πρώτην Κυριακὴν ἢ ὁποία ἐπακολουθεῖ τὸ δευτέρον Σάββατον τοῦ Ἀπριλίου ἐκάστου ἔτους. Ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ νέου νόμου θὰ ἀρχίσῃ κατόπιν συνεννοήσεως μετὰ τῶν διαφόρων Ἐκκλησιῶν. Ὁ «Ἡμερήσιος Τηλέγραφος» εἰς ἄρθρον του παρατηρεῖ ὅτι ἡ σταθεροποίησις τοῦ ἑορτασμοῦ τοῦ Πάσχα βασιζέται εἰς σχέδιον ἐγκριθέν ὁμοφώνως ὑπὸ τῆς Κοινωνίας τῶν Ἑθνῶν. Ἀλλ' ἀνεξαρτήτως τούτου —λέγεται— τὴν ὁρθότητα τῆς μεταβολῆς ἐκτὸς τῆς ρωμαϊκῆς καὶ ἀγγλικανικῆς ἐκκλησίας ἀπεδέχθη καὶ ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης τῆς Κωνσταντινουπόλεως.

NEA BIBLIA

Life and Work in the Diocese of Athens. By the very rev. Michael Constantides, Great Archimandrite, Vicar of the Greek Cathedral Church of St. Sophia, London. London. — Κομψὸν τευχίδιον περιέχον τὴν δρᾶσιν τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν κατὰ πάσας αὐτῆς τὰς ἐκδηλώσεις. Εἶνε συγγεγραμμένον ὑπὸ τοῦ τέως Πρωτοσυγγέλλου τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς, νῦν δὲ προϊσταμένου τῆς ἐν Λονδίνῳ ἑλληνικῆς ἐκκλησίας Μεγάλου Ἀρχιμανδρίτου Μιχαὴλ Κωνσταντινίδου.

Periclès Bissokides, Kapitulationen. Berlin 1928.

Τοῦ αὐτοῦ, Griechische Stätten höherer Bildung und Forschung. Universitäten, Hochschulen, Institute, gelehrte Gesellschaften, Berlin 1928.

— Διὰ προσεχῶς ἐκδίδονται ὑπὸ τοῦ ἐν τῇ Ριζαρείῳ Σχολῇ Καθηγητοῦ τῆς Μουσικῆς κ. Κωνστ. Παπαδημητρίου «Μελωδिकाὶ Ἀσκήσεις βυζαντινῆς μουσικῆς», Πρακτικὴ μέθοδος πρὸς χρῆσιν τῶν ἱερατικῶν σχολῶν καὶ τῶν διδασκαλείων, πρὸς προαγωγὴν τῆς διδασκαλίας τῆς βυζ. μουσικῆς. Ἐκαστον ἀντίτυπον θὰ τιμᾶται δρχ. 50 [διὰ τὸ ἐξωτερ. χρ. δρ 6].

ΔΗΜΟΠΡΑΣΙΔΙ

Τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ὑψηλοῦ διακηρύττει ὅτι ἐκτίθεται εἰς πλειοδοτικὴν δημοπρασίαν ἡ ἐκποίησις 130 ὁκ. ἑρίων. Ἡ δημοπρασία ἐνεργηθήσεται ἐν Σιγρίῳ τὴν πρώτην Ἰουλίῳ ἡμέραν Κυριακὴν καὶ ὥραν 10—12 μεσημβρίας, ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ Συμβολαιογράφου Ἑρεσσοῦ καὶ ἑνὸς μέλους τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου.

Τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον τῆς ἐν τῇ Ἱ. Μ. Ἱλείας Ἱερᾶς Μονῆς Βλαχερνῶν διακηρύττει ὅτι: ἐκτίθεται ἐν κάρπον πρὸς ἐκποίησιν. Ἐπίσης διὰ τῆς ὕπ' ἀριθ. 6273 καὶ ἀπὸ 15 Νοεμβρίου π. § ἐπετράπη ἡ ἐκποίησις 100 στρεμμάτων γαιῶν εἰς θέσιν «Ἀνάληψις» Κάστρου, ὡς ἐπίσης καὶ μιᾶς οἰκίας ἐν Γαστούρῃ. Ἡ δημοπρασία ἐνεργηθήσεται ἐν Λεχαιοῖς, ὑπὸ τοῦ Συμβολαιογράφου κ. Ἀλεξάνδρου Κελμπούρου, τὴν 10ην Ἰουνίου καὶ ταῖς ἐφεξῆς Κυριακαῖς.

Τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Στανοῦ καὶ Ἱλαρίου προκηρύσσει ὅτι, ἐκτίθεται εἰς πλειοδοτικὴν δημοπρασίαν ἐνοικιάσεως τῶν λειβαδείων τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ζιδανίου τῶν θέσεων «Τζέρο». «Καϊνούργιο Μοναστήρι», καὶ «Μπαρπαροῦσσα» τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Λαργιοῦς διὰ τὴν χειμερινὴν βόσκη. Ἡ δημοπρασία διεξαχθήσεται ἐν Κοζάνῃ τῇ 14ῃ Ἰουλίου ἐ. §. ἡμέρᾳ Σάββατον καὶ ὥρα 11—12 ἐν τῷ συνήθει τῶν δημοπρασιῶν τόπῳ ἔξωθεν τοῦ καταστήματος Σίγγερ, καφετεῖον τοῦ Ἰωάννου Τσιτσεκλή ἐνώπιον τοῦ Συμβολαιογράφου Κοζάνης κ. Δημητρίου Πρασσοῦ, καὶ τῶν ἀντιπροσώπων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως καὶ τῆς Μονῆς συμφώνως πρὸς τοὺς ὕπ' ἀριθ. 4 ὅρους ἐ. §. τῆς διακηρύξεως ἡμῶν ἡσάντιγραφον εὑρηται παρὰ τε τῷ ὡς ἂν Συμβολαιογράφῳ καὶ τῷ ἀντιπροσώπῳ τῆς Μονῆς ἔτι οἱ ἐνδιαφερόμενοι δύνανται νὰ λάβωσι γνῶσιν τῶν ὄρων.

Τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ἀγίου Διογυσιῦ Ὀλύμπου Μακεδονίας φέρει εἰς γνῶσιν πάντων τῶν ἐνδιαφερομένων ὅτι ἐκτίθεται εἰς ἐκποίησιν διὰ πλειοδοτικῆς δημοπρασίας τὸ ἐν Βερροίᾳ ιδιόκτητον οἶκμα αὐτῆς. Ἡ δημοπρασία διενεργηθήσεται τὴν 30ην ἐν. μηνὸς Ἰουνίου ἐν Βερροίᾳ καὶ ἐν τῷ συνήθει τόπῳ δημοπρασιῶν. Οἱ ἐνδιαφερόμενοι δύνανται νὰ λάβωσι γνῶσιν τῶν ὄρων τῆς δημοπρασίας, κατατεθειμένων ἐν τῷ συμβολαιογραφικῷ γραφεῖῳ τοῦ Συμβολαιογράφου κ. Γεωργίου Καλιμπάκα.

Τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον τῆς ἐν Σαλαμίνι Ἱερᾶς Μονῆς Φανερωμένης προκηρύσσει ὅτι, ἐκτίθεται εἰς πλειοδοτικὴν δημοπρασίαν πενταετοῦς ἐνοικιάσεως αἱ περίξ τῆς Μονῆς τέσσαρες οἰκίαι, τῆς μὲν πρώτης ἀποτελουμένης ἐκ τριῶν δωματίων, κουζίνας, ταρατσας κ.λ. π. τῆς δὲ δευτέρας ἐκ δύο δωματίων, τῆς τρίτης ἐξ ἑνὸς μεγάλου δωματίου καὶ τῆς τετάρτης ἐξ ἑνὸς μικροῦ δωματίου. Ὡς πρώτη προσφορὰ ὁρίζεται διὰ μὲν τὴν πρώτην τὸ ποσὸν τῶν χιλίων πεντακοσίων [1500] δραχμῶν ἑτησίως, διὰ δὲ τὴν δευτέραν τὸ ποσὸν τῶν χιλίων ἑκατὸν [1100] δραχμῶν ἑτησίως, διὰ δὲ τὴν τρίτην τὸ ποσὸν τῶν 1000 δρ. ἑτησίως, διὰ δὲ τὴν τετάρτην τὸ ποσὸν τῶν τετρακοσίων [400] δρ. ἑτησίως. Ἡ προκειμένη δημοπρασία γενήσεται ἐν Ἀθῆναις καὶ ἐν τῷ Μετοχιῷ τῆς Ἱ. Μονῆς Ἀγ. Παρασκευῆς (Αἰόλου 96). τῇ 24ῃ Ἰουνίου ἡμέραν Κυριακὴν καὶ ὥραν 10—12 Μεσημβρ. ἐνώπιον τοῦ Συμβολαιογράφου Ἀθηνῶν κ. Γεωργίου Σταματάκου καὶ τοῦ ἀντιπροσώπου τῆς Μονῆς. Οἱ βουλόμενοι νὰ διαγωνισθῶσι δύνανται νὰ λάβωσι γνῶσιν τῶν ὄρων καὶ ὑποχρεώσεων τῆς εἰρημένης δημοπρασίας ἐν τῷ Γραφεῖῳ τῆς Ἱ. Μονῆς, καὶ ἐν τῷ ἐν Ἀθῆναις Μετοχιῷ αὐτῆς Ἀγ. Παρασκευῆς, καθ' ἑκάστην 11—12.

Τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον τῆς ἐν Σαλαμίνι Ἱερᾶς Μονῆς Φανερωμένης προκηρύσσει ὅτι, ἐκτίθεται εἰς πλειοδοτικὴν δημοπρ. ἰαν πενταετοῦς ἐνοικιάσεως τὸ κτῆμα τῆς καθ' ἡμᾶς Ἱερᾶς Μονῆς «Λάκκα Καλογήρου τείχος» κείμενον ἐν τῇ περιφερείᾳ Μεγάρων. Ὡς πρώτη προσφορὰ ὁρίζεται τὸ ποσὸν τῶν 50.000 [πεντήκοντα] χιλιάδων δραχμῶν ἑτησίως. Ἡ δημοπρασία γενήσεται ἐν Μεγάρῳ τῇ 1ῃ τοῦ μηνὸς Ἰουλίου τοῦ ἔτους 1928 ἡμέραν Κυριακὴν καὶ ὥραν 10—12 μεση. ἐνώπιον τοῦ Συμβολαιογράφου Μεγάρων κ. Ἰωάν. Νυριαγκοπούλου καὶ τοῦ Ἀντιπροσώπου τῆς Μονῆς ἢ βουλόμενοι νὰ διαγωνισθῶσι δύνανται νὰ λάβωσι γνῶσιν τῶν ὄρων καὶ ὑποχρεώσεων τῆς εἰρημένης δημοπρασίας ἐν τῷ Γραφεῖῳ τῆς Μονῆς.

Τύποις «Φοίνικες» Ὁδὸς Σταδίου 41 Ἀθῆναι.